

Typefouten en zetduiveltjes

JANJAAP LUIJT

Elke twee maanden ontvangt u weer *De Beeldenaar*. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar voordat het tijdschrift bij u op de mat valt, hebben de artikelen die er in staan alle een lange geschiedenis achter de rug. Uiteraard moet een en ander eerst geschreven worden en heeft de auteur er vaak al een lange periode van onderzoek aan vooraf laten gaan. Dat is de fase waar de redactie van het tijdschrift zich niet mee bemoeit. Nee, de taak van de redactie begint juist op het moment dat de auteur zijn geesteskind de wereld instuurt. De redactie buigt zich over het stuk, past het in meer of mindere mate aan om de leesbaarheid te bevorderen of de gedachtenlijn beter over het voetlicht te brengen. Alles uiteraard in goed overleg met de auteur die van elke stap in de ontwikkeling van de bijdrage op de hoogte wordt gesteld. Als eenmaal tekst en afbeeldingen helemaal klaar zijn, gaat de vormgeefster aan de slag met de kopij. En als dan na twee weken de drukproeven beschikbaar zijn, buigt de redactie zich over het resultaat. In theorie

hoeft er dan natuurlijk niets meer aan te gebeuren. Teksten zijn immers al meermalen doorgenomen en de afbeeldingen zullen toch ook in orde zijn. Niets is minder waar. Bij deze leesronde haalt de redactie er nog talrijke fouten uit. In het vorige nummer van *De Beeldenaar* besloot de redactie bijvoorbeeld op het laatste moment in het artikel over de Indiase muntcirculatie 'Indië' te veranderen in 'India' en in het artikel over de FIDEM 'artiesten' te wijzigen in 'kunstenaars'. Sommige fouten waren misschien wel komisch, maar toch hebben we ook die veranderd. Zo corrigeerden we in het artikel van Hans de Koning de 'Lieve Vrouwenkerk' in de 'Lieve Vrouwekerk', in het al eerder genoemde artikel over India de 'wetenschappers' in 'wetenschappers' en in penningnieuws *The Origin of Spices* in *The Origin of Species*. In het laatste geval is duidelijk zichtbaar hoe één letter zijn invloed heeft op de evolutie (overigens is die correctie verkeerd doorgekomen...). ■

Bij de voorplaat

1819/1809 Beloningspenning voor koepok-vaccinatie

Voorzijde: een koe, waarboven de vliegende figuur van de Faam die de bazuin schalt en in haar linkerhand een esculaapstaf vasthoudt. Signatuur: FABRIEK H. DE HEUS. Omschrift: VOLITAT . IAM . FAMA . PER ORBEM. (De Faam vliegt reeds boven de aarde). In de afsnede MDCCCIX
Keerzijde: binnen een eikenkrans: S. FOCKEMA / M. DR. / TE / LEEUWARDEN / 1819. Omschrift: PRO.VARIOL.VACC.INSIT.PLUS.C.CIVIB.UNO.ANN. GRATIS . ADMINISTR. (voor aan meer dan honderd burgers in een jaar gratis verrichte koepokineningen)

KPK 3883; Nahuys pl.XII.80; goud; 39.8 mm, 29.77 gram.

Collectie Munthandel Verschoor. Foto Dimitri Verschoor.

Na het volgen van de Latijnse school te Dokkum liet Sybrandus Fockema (Dokkum 1777 - Leeuwarden 1848) zich inschrijven als student aan de Groningse Hogeschool voor de studie geneeskunde. Hij promoveerde op 13 juni 1801 met een proefschrift over geneesmiddelen op kwikbasis. Na zijn promotie ging hij weer terug naar Dokkum, in 1802 vestigde hij zich in Leeuwarden, voornamelijk als verloskundige. Hij was een groot voorstander van de koepokinenting en aan hem werd de penning uit naam van de Koning, tussen 1818 en 1835 elf maal uitgereikt, zoals valt af te lezen uit de besluiten van B en W en de Raad van Leeuwarden. Voorts was Fockema lid en secretaris van de provinciale commissie van geneeskundig onderzoek in Friesland.

Lit. De vrije Fries 1984 (64) blz. 76. Alg. Kunst en Letterbode 1849, Deel I, blz. 51-56